

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

Ajankohtaista Opetushallituksessa

OPSO ry:n syysseminaari 20.-21.11.2024

Riikka Vacker, opetusneuvos

Laatutyöhön: Vertaisarviointikriteerien päivitys

- Vuonna 2019 julkaistut kriteerit **päivitetään 2025**; työ käynnistyi 2023 ja jäi tauolle odottamaan ammatillisen koulutuksen uudistuvan lainsäädännön ja ammatillisen koulutuksen kansallisen laatustrategian linjauksia
- Arviointialueet kattavat koulutuksen järjestämisen eri osa-alueet kokonaisuutena; myös **Työpaikalla järjestettävä koulutus**
- Valmisteluryhmässä koulutuksen järjestäjien laadun kehittämistä vastaavia
- Luonnos tulee kaikille koulutuksen järjestäjille lausunnolle ja asiasta tiedotetaan erikseen

VERTAISARVIOINNIN
ARVIOINTIALUEET JA
-KRITEERIT AMMATILLISEEN
KOULUTUKSEEN

Toisen asteen koulutuksen uraseuranta

- Tällä hetkellä toisen asteen koulutuksen uraseurantatieto perustuu suurelta osin rekisteriaineistoihin työllistymisestä ja jatkokoulutukseen siirtymisestä. Tarvitaan myös laadullista tietoa, miten koulutus vastaa työmarkkinoiden tarpeita ja ymmärtää koulutuksen vaikutuksista yksilöiden elämään ja urapolkuihin.
- EU:n suositus toimista edistää valmistuneiden työllistyvyyttä ja puuttua osaamisvajeisiin ja työmarkkinoiden kohtaanto-ongelmiin. Tieto tarjoaa opiskelijoille mahdollisuuden tehdä perusteltuja päätöksiä omista urapoluistaan.
- **Tiedonkeruuta valmisteleva työryhmä:** edustettuina OKM, OPH, sidosryhmät
- Työryhmälle valmistelua tekee **Lukiokoulutuksen työjaos ja Ammatillisen koulutuksen työjaos;** edustettuina OPH, opetuksen- ja koulutuksen järjestäjät, tutkimus, korkeakoulutus
- Kehitetään tiedonkeruun malli, ratkaisut, uraseurantakyselyt
- **Aikataulu: määrittely ja suunnittelu 2024 syksy – 2025, tekninen toteutus 2026**

Ajankohtaisia määräyksiä

- [Tutkintokohtaiset terveydentilavaatimukset ammatillisessa koulutuksessa](#); voimaan 1.1.2025; noudatetaan niissä ammatillisissa tutkinnoissa, joista säädetään ammatillisesta koulutuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (673/2017) 20 §:ssä Opiskeluoikeuden peruuttaminen (SORA-tutkinnot).
- [Osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen mitoituksen periaatteet ja arvosanojen muuntaminen ammatillisessa koulutuksessa](#); voimaan 1.1.2025; koskee lukio-opintoja, korkeakouluopintoja ja valmentavaa koulutusta sekä lukio-opintojen ja aiempien yhteisten tutkinnon osien osa-alueiden vastaavuutta 1.8.2022 ja sen jälkeen voimaan tulleisiin yhteisten tutkinnon osien pakollisiin osa-alueisiin
- **Uusia tutkinnon perusteita**; voimaan 1.1.2025:
 - Liikunnan pt, Liikenneopetusalan eat, Turvallisuusalan eat, Laivasähköasentajan eat
 - Vanhustyön erikoisammattitutkintoon (OPH-32-85-2020) on lisätty yksi uusi valinnainen tutkinnon osa, ”Rokottaminen lähihoitajan vastuualueella, 15 osp”

Digivihreät tutkinnon osat

- Kaikkiin ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin lisätään uudet, valinnaiset tutkinnon osat, jotka sisältävät digitalisaation ja vihreän siirtymän edellyttämää ammattiosaamista
- Muutos koskee 118 tutkinnon perustetta **vuosien 2025-2027 aikana**; lausuntoaika päättyi 14.11.2024
- Tarkoitus on, että digitaalisen osaamisen ja vihreän siirtymän tutkinnon osia voisi suorittaa myös sellaisenaan ilman koko tutkinnon suorittamista, ja ne tarjoavat uusia suuntautumismahdollisuuksia koko tutkinnon suorittajille

Ammattitutkinnot

Vihreän siirtymän edistäminen, 15 osp
Tekoälyn hyödyntäminen työprosesseissa, 15 osp
Digikyvyyden edistäminen työyhteisössä, 15 osp
Kehittyvien teknologioiden kokeilu, 30 osp

Erikoisammattitutkinnot

Kiertotaloustoiminnan kehittäminen, 30 osp
Digitalisaation johtaminen, 30 osp
Kyberturvallisuuden edistäminen, 30 osp

Tekoäly-suositukset julkaistaan oph.fi-sivuilla 2025 keväällä

- Valmisteltu OKM ja OPH yhteistyönä
- On huomioitu 1.8.2024 voimaan astunut EU:n tekoälyasetus, jonka tavoitteena on edistää tekoälyn vastuullista kehittämistä ja käyttöönottoa EU:ssa.
- Lausuntopalveluun kahdessa vaiheessa lokakuu, joulutammikuu

**Ajankohtaista valtakunnallista
opiskelija- ja työelämäpalautteista**

Palautejärjestelmän kehittäminen

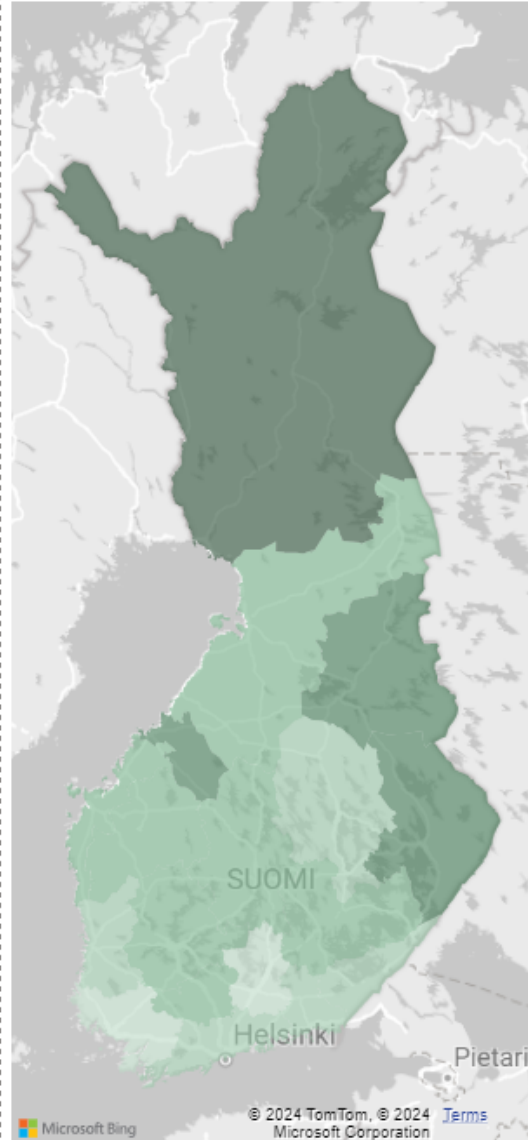
- **Työpaikkakysely: työpaikkakohtainen vastauslinkkien itsenäinen niputusmahdollisuus**
Suunnittelua tehty, testaukset ja tekninen toteutus 2025, käyttöön työpaikkakyselyssä 1.7.2025
- **Osaamisen hankkimistavat: oppisopimus, koulutussopimus Arvon raporteilla**
Tulossa myös Vipuseen
- **Oppisopimuksen perusta: 1) työ-, virka- tai palvelussuhde, 2) yrittäjä**
Työelämäpalauteraporteilla Arvossa ja Vipusessa tieto on
Opiskelijapalauteraporteille tulossa; tavoitteena 1.7.2025 mennessä
- **Osaamisalat raporteille**
Suunnittelu käynnissä

Valtakunnallisten palautetulosten julkaisun kehittäminen

- Tavoitteena on kehittää systemaattinen malli valtakunnallisten opiskelija- ja työelämäpalautteiden analysoitujen tulosten julkaisuun
- **Tulosten tarkastelu opetushallinnon näkökulmasta: OPH**
- Ensimmäinen julkaisu tavoitteena 2024 loppuun mennessä, täydentyä 2025 alkupuolella; käytetään 1.7.2023 – 30.6.2024 tiedonkeruukauden tietoja ja vertailutietona edellistä kautta 1.7.2022 – 30.6.2023
- Julkaistaan oph.fi-sivuilla
- Tulosten julkaisumalliksi on ajateltu tilastotietoa yhdistettynä sitä selittävään lyhyeen tekstiosuuteen
- Kehittämistyö tehdään osana OPH:n EQAVET - Ammatillisen koulutuksen laadunvarmistuksen hanketta, jota EU rahoittaa

Työelämäpalautteiden keskiarvot maakunnissa

Keskiarv... 3,9 4 4,1 4,2 4,3

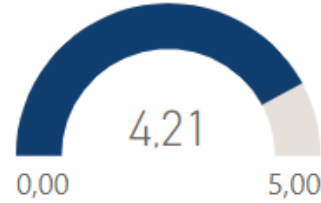

Opiskelija- ja työelämäpalaute

LUONNOS
esittämistavoista

Näytöt

Osallistuin näytön/näyttöjen suunnitteluun.

Arvioijani olivat ammattitaitoisia ja asiantuntevia.

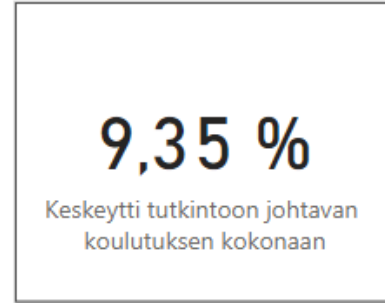
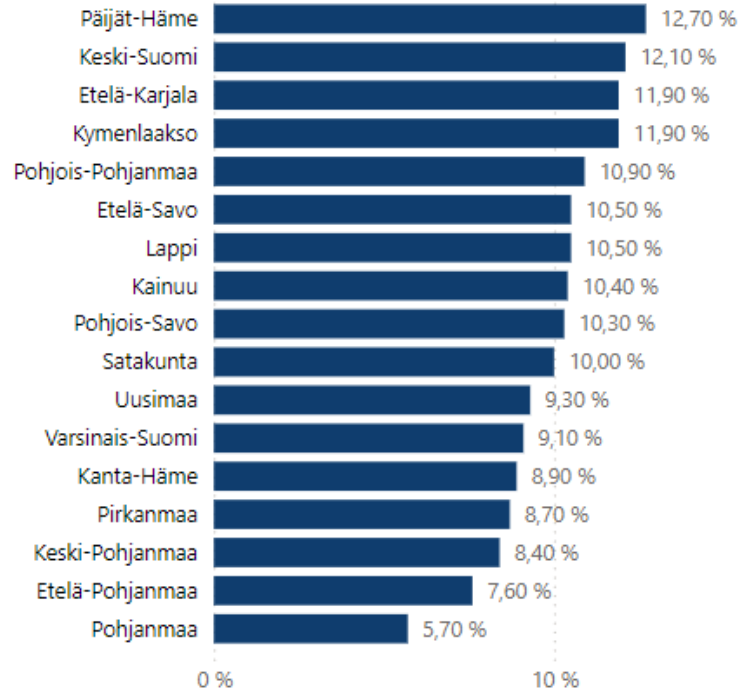
Työtehtävät, joissa suoritin näyttöni, vastasivat todellisia työelämän tehtäviä.

Näytön toteutus yhteistyössä oppilaitoksen kanssa onnistui hyvin.

Työttömyysaste, 18-64-vuotiaat, %

Maakunta

Oppilaitoksella on kyky kehittää toimintaansa saamansa palautteen perusteella.

Oppilaitoksen tarjoamien tutkinnon osien sisältö vastaa alamme osaamistarpeita.

Etelä-Pohjanmaa	4,01	4,14
Uusimaa	4,00	4,16
Etelä-Savo	4,00	4,09
Satakunta	3,99	4,19
Päijät-Häme	3,94	4,17
Pohjanmaa	3,92	3,77
Pirkanmaa	3,91	4,19
Pohjois-Pohjanmaa	3,91	4,14
Kanta-Häme	3,89	4,00
Yhteensä	3,94	4,12

TULOKSIA AJALTA 1.7.2023 – 30.6.2024

Yleinen tyytyväisyys
opintopihin

4,5

asteikolla 1-5
2022-2023 4,4

Vastaajia

100 000

Opintojen aloitusvaiheessa 52 000
ja päättövaiheessa 48 000

Vastausaste

Aloitusvaiheessa **41 %**

Nousua 2 %

Päättövaiheessa **53 %**

Nousua 3 %

POIMINTOJA VALTAKUNNALLISISTA KESKIARVOISTA

Työpaikkaohjaajien
ohjaamistaito ja
ammattitaito
koetaan hyväksi

4,3 kh 0,9

Mahdollisuudet
suunnitella opintoja
yksilöllisesti koetaan
hyväksi

4,2 (* ka)

Tyytyväisyyttä on mm.

- Opintojen yksilölliseen suunnitteluun ja mahdollisuuteen tehdä joustavia valintoja omien tavoitteiden (4,2) ja itselle sopivien oppimisympäristöjen (4,1) ja opintojen etenemisen suhteen (4,3) (*)
- Näyttöjen järjestämiseen (4,6)
- Opintoihin sisältyvään itselle sopivaan määrään itsenäistä opiskelua (4,3)
- Opiskeluilmapiiriin (4,5) ja opiskeluympäristön turvallisuuteen (4,6)

Kokemuksia, että
kiusaamiseen,
syrjintään ja
häirintään
puututaan, voisi
parantaa

3,1 kh 1,2

Kehittää voisi mm.

- Opiskeluhuollon palveluiden, esim. terveydenhoitaja, kuraattori, psykologi, käytettävyyden tuntemista; (3,9).
- Tiedon saamista mahdollisuuksista hankkia osaamista ulkomailla opintojen aikana (3,4).
- Yrittäjyysvalmiuksien saamista (3,6).

Yleisesti ala- ja
tutkintokohtaista
tasalaatuisuutta voisi
parantaa, jotta hyvät
kokemukset todentuvat
jokaiselle opiskelijalle

TULOKSIA AJALTA 1.7.2023 – 30.6.2024

Työpaikat ovat pääosin tyytyväisiä oppilaitoksen toimintaan järjestää työelämässä oppimista

4,3

asteikolla 1-5
2022-2023 4,2

Vastanneita työpaikkoja

13 000

Vastausaste työpaikkaohjaajat

29 %

Nousua ed. 2 %

Vastausaste työpaikkojen oppilaitosyhteistyötä tekevät

36 %

Nousua ed. 6 %

POIMINTOJA VALTAKUNNALLISISTA KESKIARVOISTA

Suosittelen oppisopimus- ja koulutussopimus-yhteistyötä oppilaitoksen kanssa

4,4 kh 0,6

Tyytyväisyyttä on mm.

- Yhteistyö oppilaitoksen kanssa koetaan sujuvaksi (4,4) ja työpaikan tarpeet huomioivaksi (4,1).
- Työpaikkaohjaajat ovat tyytyväisiä oppilaitoksen toimintaan järjestää työelämässä oppimista (4,3). Myös ulkomaisilla työpaikkajaksoilla opiskelijoita ohjanneet muiden maiden työpaikkaohjaajat ovat tyytyväisiä (4,6).
- Työpaikkaohjaajat kokevat saaneensa oppilaitokselta riittävästi tukea opiskelijan oppimisen ohjaamiseen (4,0) sekä osaamisen kehittämisen (4,1) ja näyttöjen arviointiin (4,2).

Ammatilliseen koulutukseen liittyvistä yhteistyön mahdollisuuksista voisi tiedottaa enemmän

3,9 kh 0,8

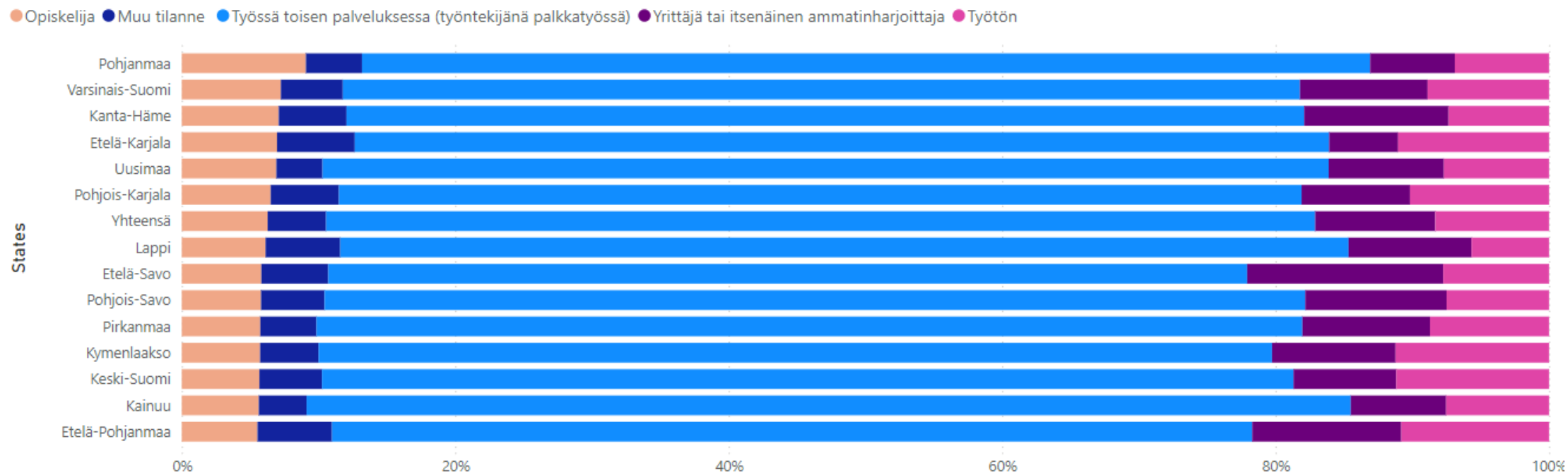
Kehittää voisi mm.

- Oppilaitos voisi tiedottaa edelleen enemmän tarjoamista mahdollisuuksista olla tukena ennakoimassa osaamisen kehittämisen tarpeita, kun työpaikka kehittää toimintaansa (3,6).
- Palautteen perusteella tehtävää oppilaitosten toiminnan laadun kehittämistyötä ei tunneta työpaikoilla riittävästi (3,9).

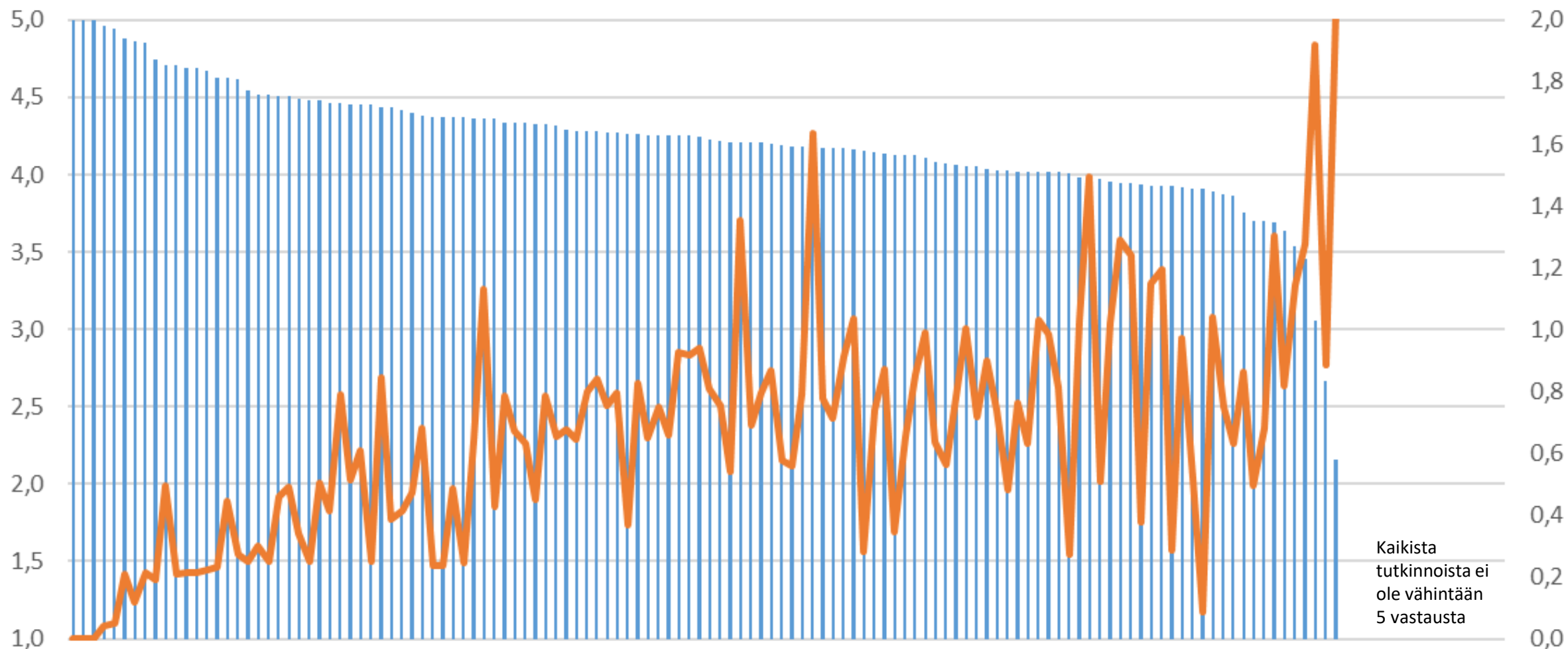

Opiskelijan oma arvio tulevasta tilanteestaan heti valmistumisen jälkeen

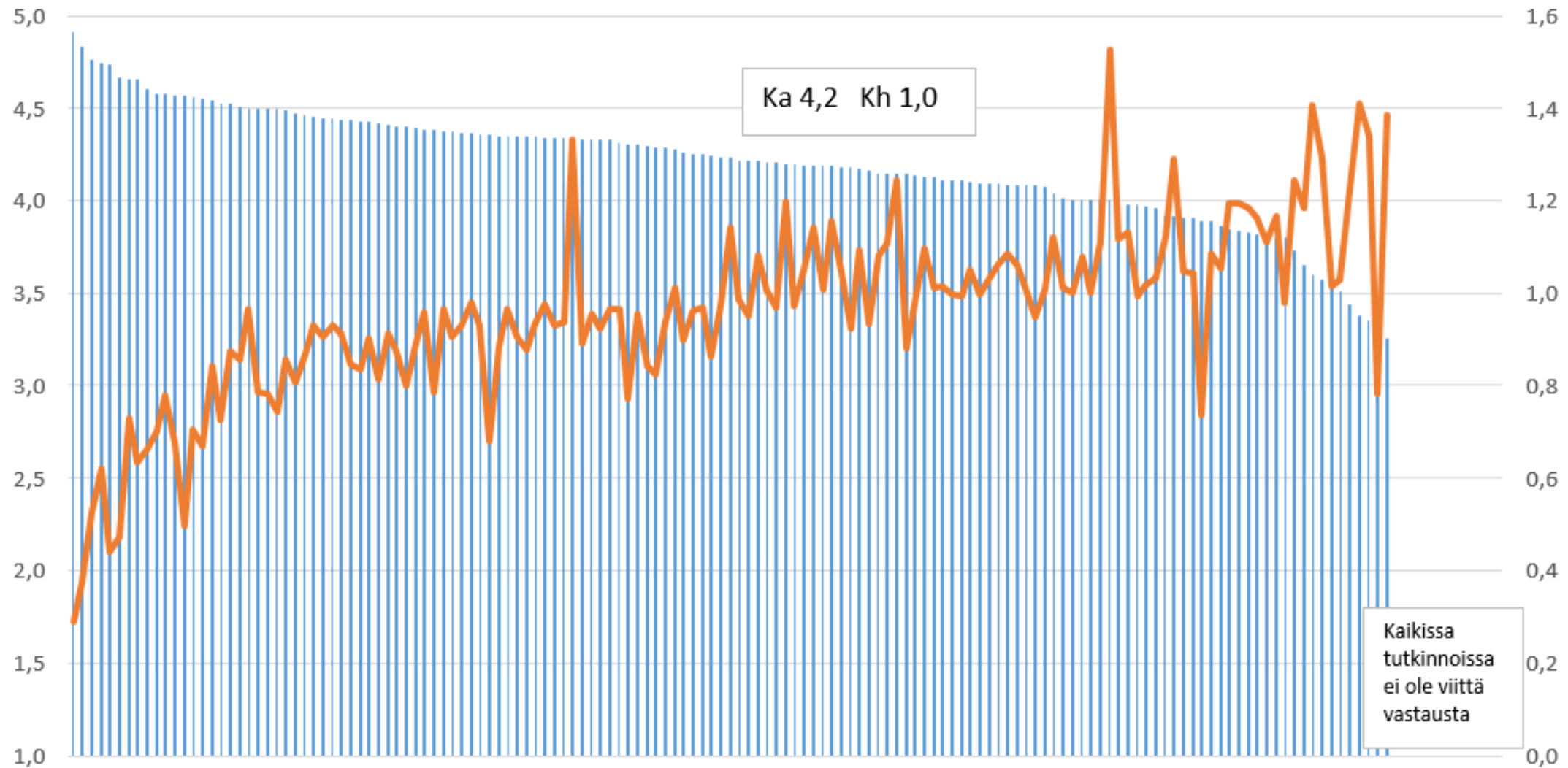
Opiskelijoiden päättökysely 1.7.2023 – 30.6.2024, kaikki tutkinnot maakunnittain

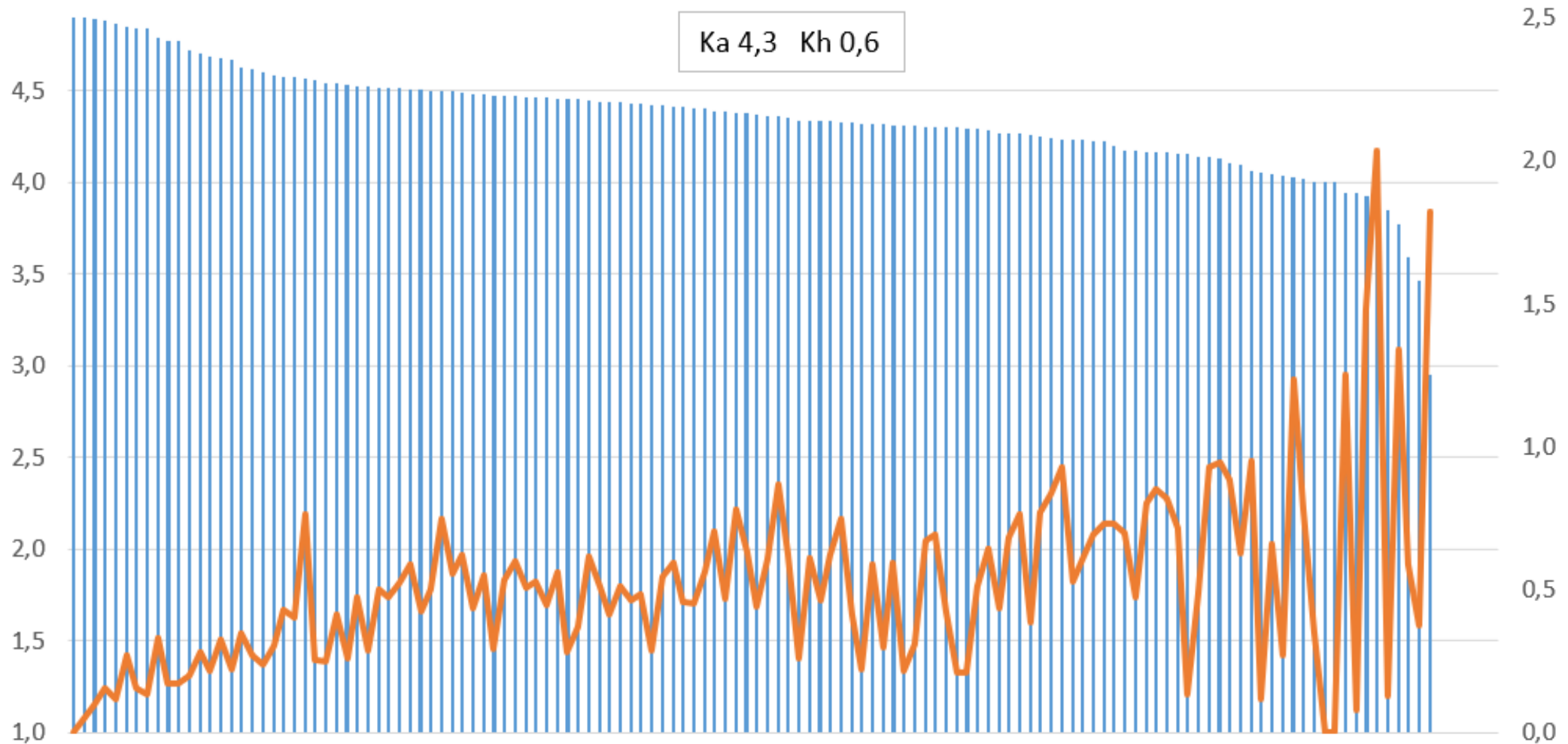
Oppilaitos tarjosi riittävästi perehdytystä näytön arviointiin
Työpaikkaohjaajakysely 1.7.2023 - 30.6.2024
Ka 4,2, kh 0.0 - 2.0

Opiskelijoiden päättökysely 1.7.2023 - 30.6.2024 tutkinnoittain
HOKSin toteutumista seurattiin ja sitä päivitettiin tarvittaessa opintojeni aikana

Työpaikkakysely 1.7.2023 - 30.6.2024, tutkinnoittain
Olemme tyytyväisiä oppilaitoksen tapaan hoitaa oppisopimukseen ja
koulutussopimukseen liittyvät käytännön asiat

Palautteiden perusteella kehitettävää

Ala- ja tutkintokohtaisen tasalaatuisuuden parantaminen, jotta hyvät kokemukset todentuvat jokaiselle opiskelijalle ja työpaikalle

